

Strategi, bibliotekspakke og erfaringer i Københavns Biblioteker

28. april
Kulturstyrelsen

Mikkel Christoffersen
// specialkonsulent, Biblioteksudvikling

Strategien 2014-19

- Et stykke tid siden, Kbh. havde en strategi
- Arbejdet påbegyndtes efterår 2013
- Hvor er bibliotekerne nu? Hvordan ser fremtiden ud? Hvor skal vi hen, du? Surfe eller synke!
- Strategien har som kardinalpunkter:
 - Læsekompetencer
 - Flere ikke-brugere
 - Afinstitutionaliseringen i samfundet(!?)
 - Adgang er ikke nok, og området er mættet
 - Information er ikke en mangelvare, opmærksomhed er

Strategien 2014-19

Question 5 of 1

Se på listen over regler for børnehaven. Besvar nedenstående spørgsmål ved at markere oplysninger i listen.

Hvad er det seneste tidspunkt børnene skal ankomme til børnehaven?

Eksempel på niveau 3 opgave - 50 % af danskerne har læsefærdigheder under dette niveau

Regler for børnehaven

Velkommen til vores børnehave! Vi ser frem til et sjovt og lærerigt år og til at lære hinanden at kende. Brug venligst et øjeblik på at gennemgå vores regler for børnehaven.

- Aflever barnet senest kl. 9.00.
- Medbring et lille tæppe eller pude og/eller et lille tøjdyr til sovetid.
- Klæd dit barn i behageligt tøj og medbring skiftetøj.
- Medbring venligst ingen smykker eller slik. Hvis dit barn har fødselsdag, så tag en snak med barnets pædagog om en særlig snack til børnene.
- Aflever venligst barnet fuldt påklædt, ingen pyjamas.

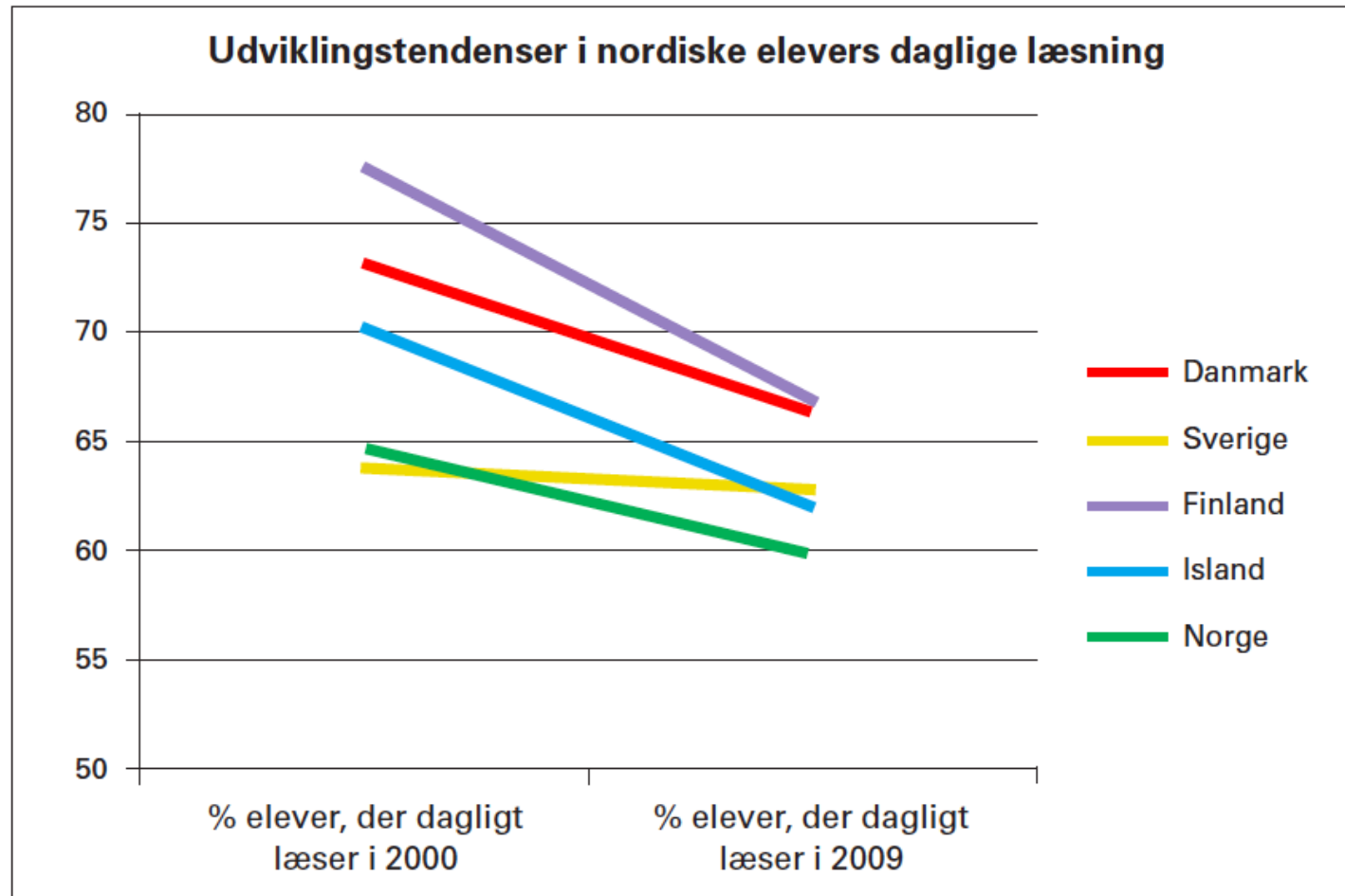
TABEL 1

Befolkningen 16-65 år fordelt efter læsefærdigheder. PIAAC 2011-2012.

Færdigheds-score	Niveau	Procent	Antal personer 1.000	Antal personer 1.000 95-procents-konfidensinterval
Ej score	Udenfor	0,4	14	(9-18)
0-175	0	3,8	138	(122-154)
176-225	1	11,9	431	(403-460)
226-275	2	34,0	1.233	(1.187-1.279)
276-325	3	39,9	1.449	(1.405-1.493)
326-500	4/5	10,0	363	(336-390)
I alt		100,0	3.629	

Børnenes læsevaner

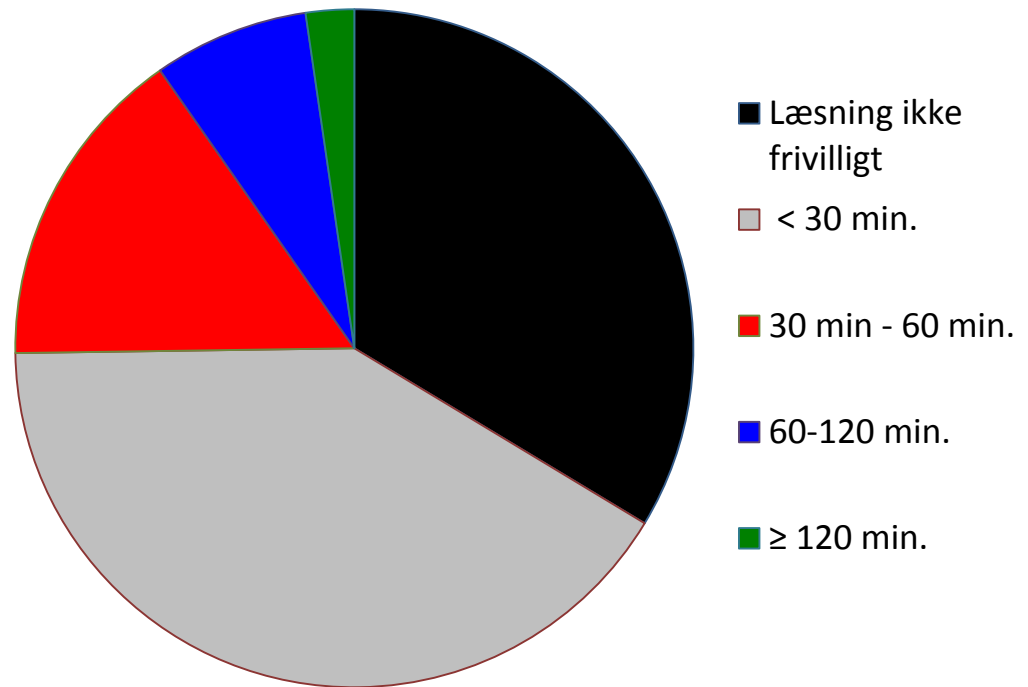
Fritidslæsning

"Øget tidsforbrug på læsning i fritiden (svarende til et niveau op på læsetids-indekset) er forbundet med en gennemsnitlig forbedring af elevernes læsefærdigheder med 46 point.

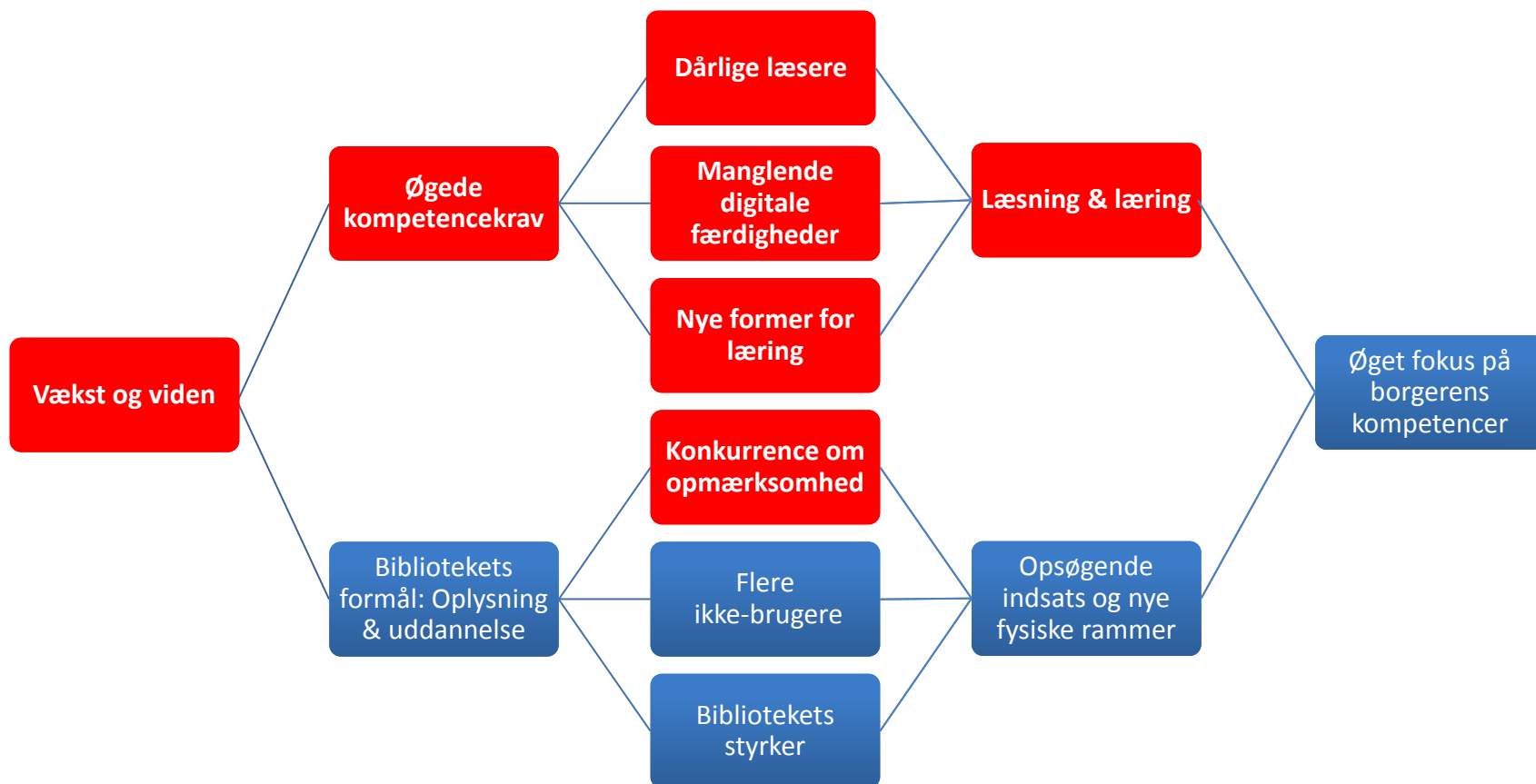
Dette svarer ifølge PISA til mere end et skoleår i læsefærdigheder"

(OECD-PISA, 2010)

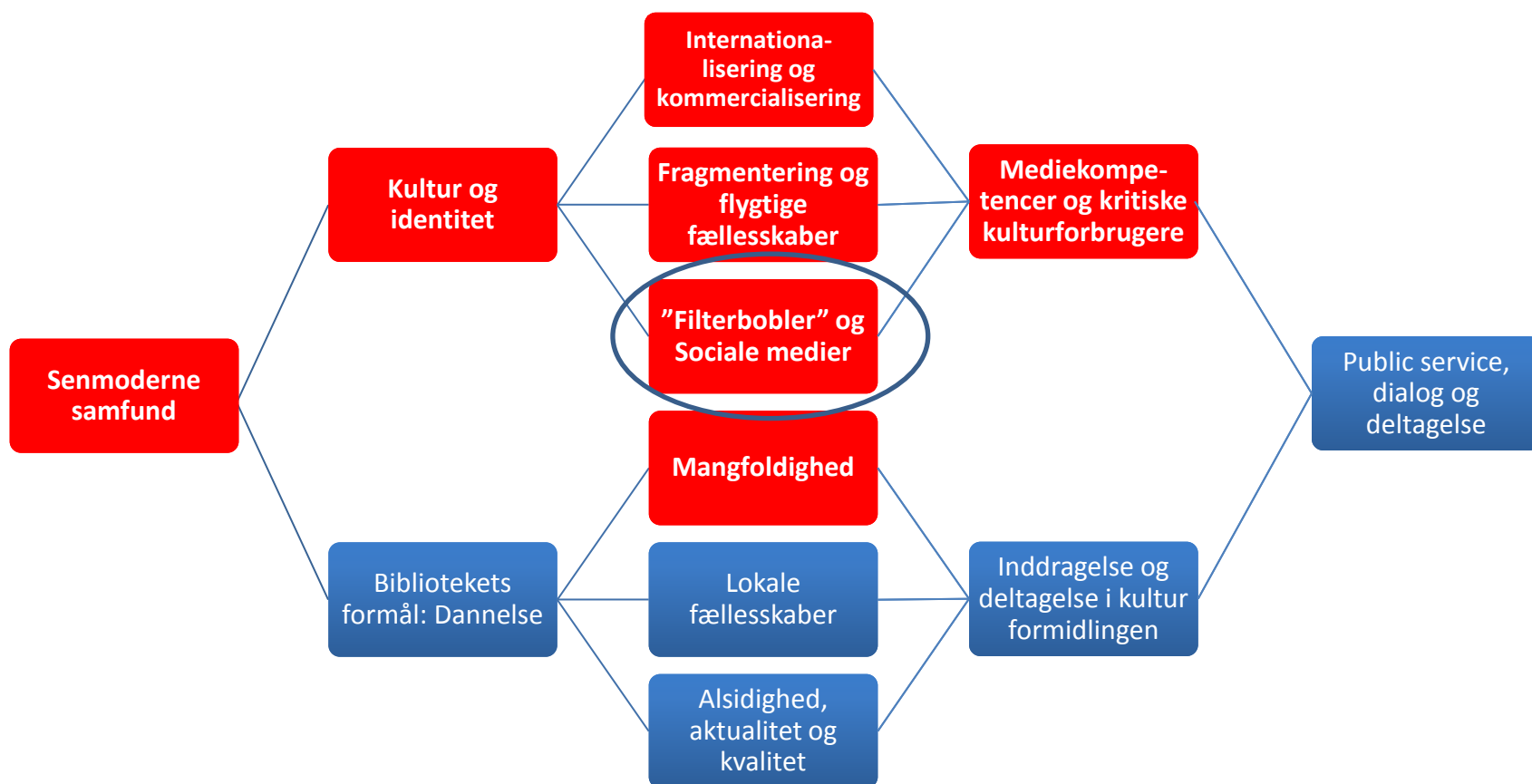
Fordeling af elever efter dagligt tidsforbrug på fritidslæsning (PISA 2009)

Bibliotekets rolle i læring og læsning

Bibliotekets rolle i kulturformidling

Bibliotekernes formål

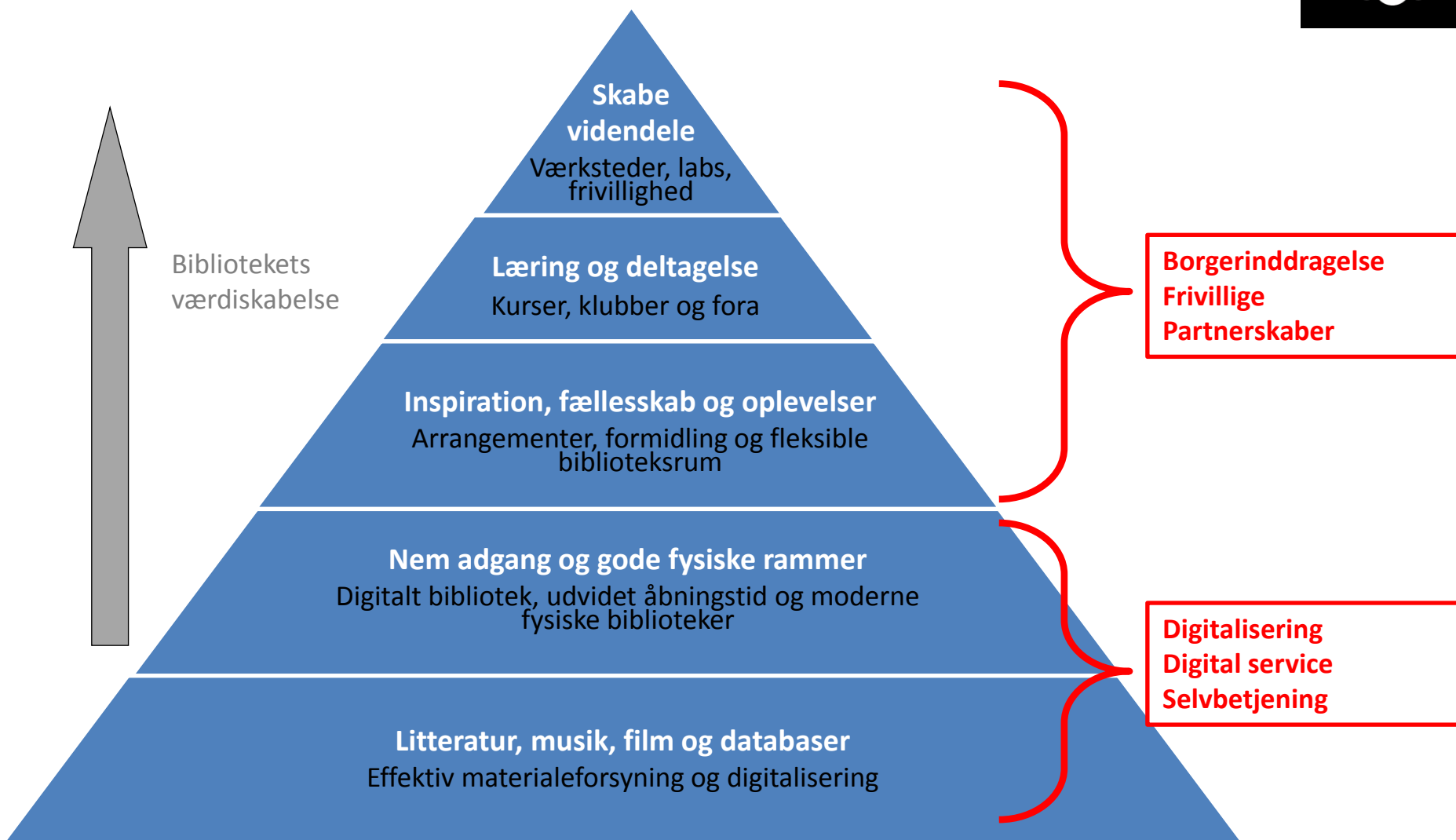
Bibliotekernes formål er at fremme oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet

ved at stille bøger, tidsskrifter, lydbøger og andre egnede materialer til rådighed..

Større krav
- Læsning
- Informationskompetence
- Digitale kompetencer
- Identitet

- Kamp om opmærksomhed
- Alle borgere skal have et reelt tilbud
- Adgang er ikke tilstrækkeligt

Nye metoder
- Opsøgende indsats
- Dialog og deltagelse
- Læring og samskabelse

Omlægning af biblioteksservice

- Omlægning af service
 - Biblioteksservice skal ikke være et tag-selv-bord for ressourcestærke københavnere
 - Det skal være bibliotekerne, der bestemmer hvilken service, der ydes og til hvem
 - Det formuleres i servicedeklarationer
- Digitalisering
 - Substitution af trykte bøger
 - Digital service
- Ny biblioteksstruktur
 - Styrkelse af bydelsbibliotekerne
- Opsøgende bibliotek
 - Fokus på hele bydelen og ikke kun på fremmødte brugere
 - Nogle målgrupper mere værdifulde end andre
- Aktive borgere
- Kompetencestrategi – faglighed på nye måder
- Fastholdelse og udvikling af brugertilfredshed

Overordnede mål

- Længere åbningstid og bedre tilgængelighed
- Flere aktiviteter på bibliotekerne med større involvering af borgerne; særligt borger-til-borger
- Moderniseret biblioteksstruktur og attraktive fysiske biblioteksrum
- Biblioteksbetjening af flere københavnere og målrettede tilbud til udvalgte uddannelsesinstitutioner
- *Et fuldt udbygget digitalt bibliotek med flere e-bøger, lydbøger, tidsskrifter, databaser*
- *Bedre digital betjening & formidling*
- *... for at nå nye brugere, for at fastholde læsning trods skiftende platforme, for at spare ressourcer til at servicere "tungere" grupper osv.*

Sagt på en anden måde ...

- Der skal være færre hylder og mere plads: De fedeste ting i biblioteksrummet skal vi forhåbentlig ikke selv finde på!

*William Mitchell citeret
I Lorcan Dempseys blog i
"The network reshapes
the library" om fremtidigt
behov for privat og
offentligt rum*

The fact that people are no longer tied to specific places for functions such as studying or learning, says Mr. Mitchell, means that there is "a huge drop in demand for traditional, private, enclosed spaces" such as offices or classrooms, and simultaneously "a huge rise in demand for semi-public spaces that can be informally appropriated to ad hoc workspaces." This shift, he thinks, amounts to the biggest change in architecture in this century.⁶

- Biblioteket skal opsøge fysisk og digitalt
- Nye brugere er vigtigere end eksisterende storbrugere
- Vi behøver ikke stå mellem forfatter og læser; vi kan stå sammen med begge
- Fra én til én til én til mange; fysisk, digitalt og opsøgende

Det klassiske og det opsøgende bibliotek

Det klassiske bibliotek

Medier er en knap ressource

Bibliotekets samling er central for borgeren

Borgeren opsøger biblioteket

Ekspertens anbefalinger

Bogsamlingen er omdrejningspunktet

Borgeren bruger

Adgang og formidling

Besøg og udlån er centrale nøgletal

Bibliotekssystemet er nøglesystem

Det opsøgende bibliotek

Overflod af medier

Opmærksomhed er en knap ressource

Biblioteket kommer til borgeren

Venners anbefalinger

Borgeren er omdrejningspunktet

Borgeren bidrager

Læring og borgerinddragelse

Fokus på effekt og målgrupper

System til customer relations management er centralt

Eksterne målgrupper

Strategisk fokus

Indsats

Effekt

Skoler og

ungdomsuddannelser

Kritiske informationsbrugere og
ivrige læsere

+

- Litteraturformidling
- Informationskompetence
-

=

Den bedst uddannede
generation

BØRN OG KULTUR

Kulturelt kvalitetsbevidste og
nysgerrige børn

+

- Tidlig læseindsats
- Forældrefokus
-

=

Kulturelt fundament for det
gode børneliv

AKTIVE BORGERE

Alle Københavnerne kan bidrage
til byens udvikling

+

- Læseklubber
- Digital københavn
- Biblioteket som læringssted
-

=

Stærke og mangfoldige
lokale fællesskaber

Udvikling af Københavns Biblioteker

Strategisk fokus

Indsats

Effekt

FYSISK BIBLIOTEK

+

- Serviceudvikling
- Selvbetjent åbningstid
- Borgerservice
- Filialstruktur
- Arrangementer
- Borgerinddragelse

=

**Biblioteket som knudepunkt i
lokalsamfundet**

DIGITALT BIBLIOTEK

+

- Nyt bibliotekssystem
- Intelligent
materialeformidling
- Digitalisering
- Personalisering
- Ny hjemmeside

=

**Et københavnsk digitalt
bibliotek i verdensklasse**

Udvikling af Københavns Biblioteker

Strategisk fokus

Indsats

Effekt

OPSØGENDE BIBLIOTEK

+

- Partnerskaber
- Nye nøgletal
- Ikke-brugere som målgruppe
-

=

Biblioteksbetjening af alle københavnere

**KOMPETENCEUDVIKLING OG
TILLIDSBASERET
ORGANISATION**

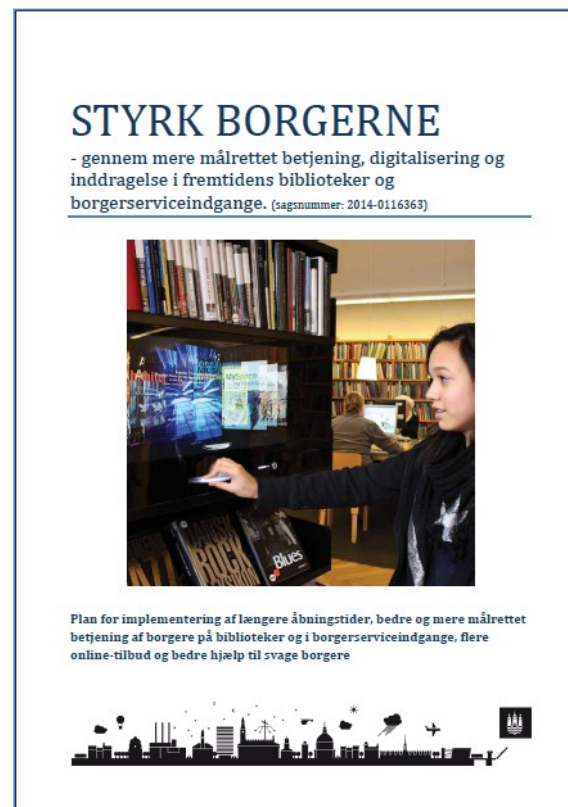
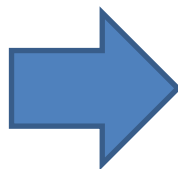
+

- Projekt "Fremtidens biblioteksmedarbejder"
- Innovation og tillid i praksis
- Forandringsledelse
- Digitale kompetencer
- E-læring

=

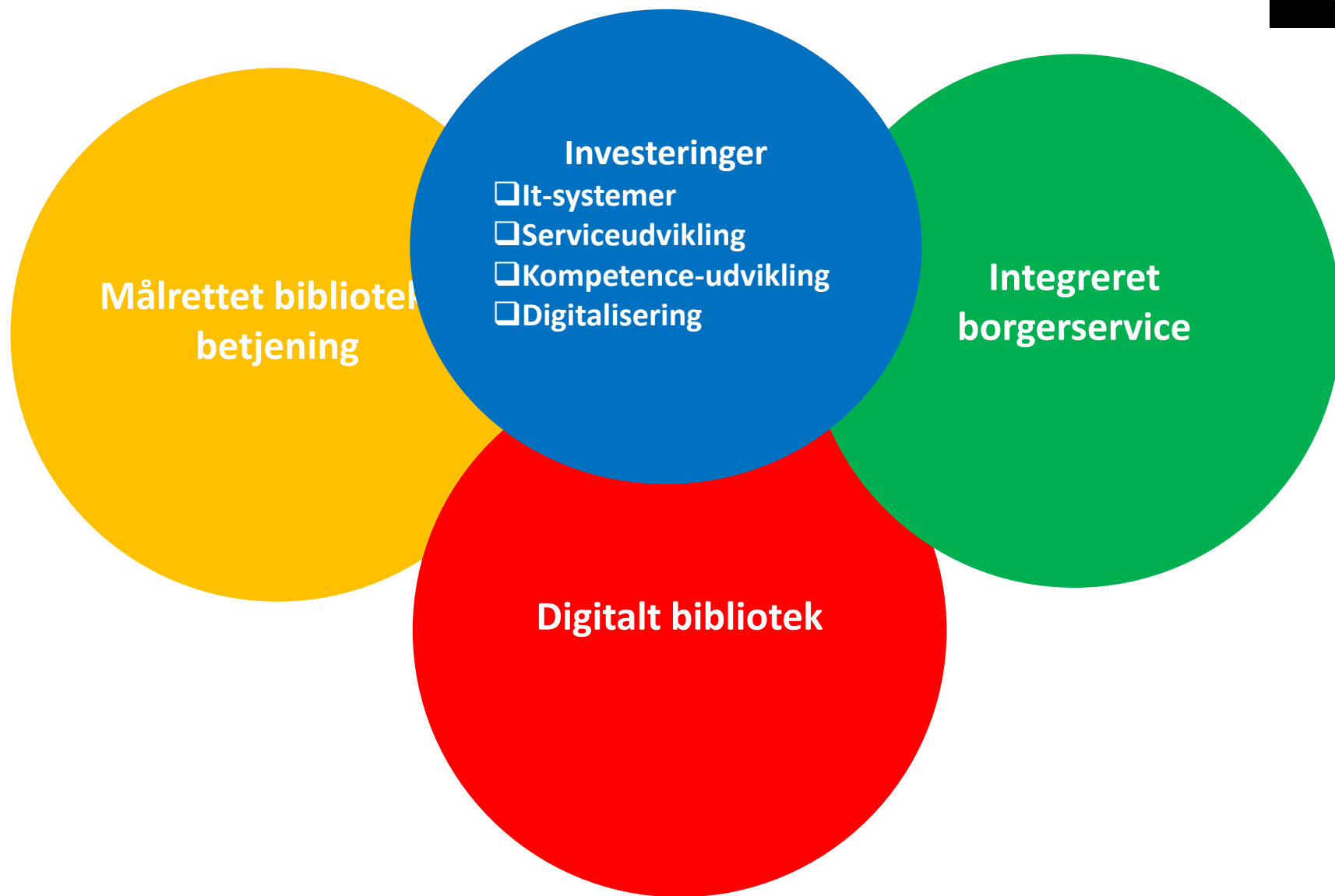
**Innovative, handlekraftige og
tillidsfulde ledere og
medarbejdere**

Strategi -> Bibliotekspakke

Pakke i ren form: Investeringer i år 0-2 -> Varige effektiviseringer fra og med år 4 i størrelsesordenen 3:1 (2:1)

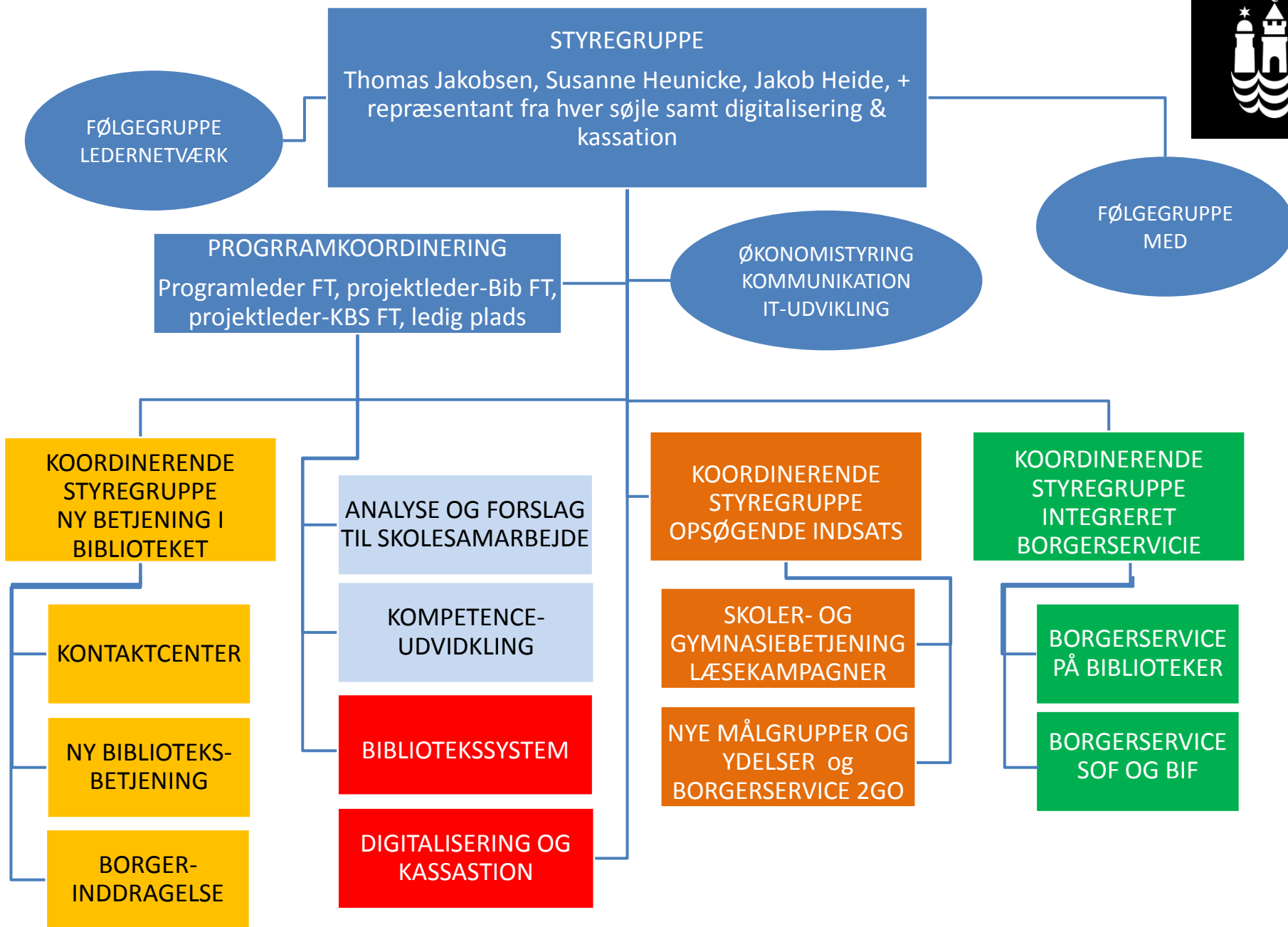
Den samlede plan

Investeringer og effektiviseringer

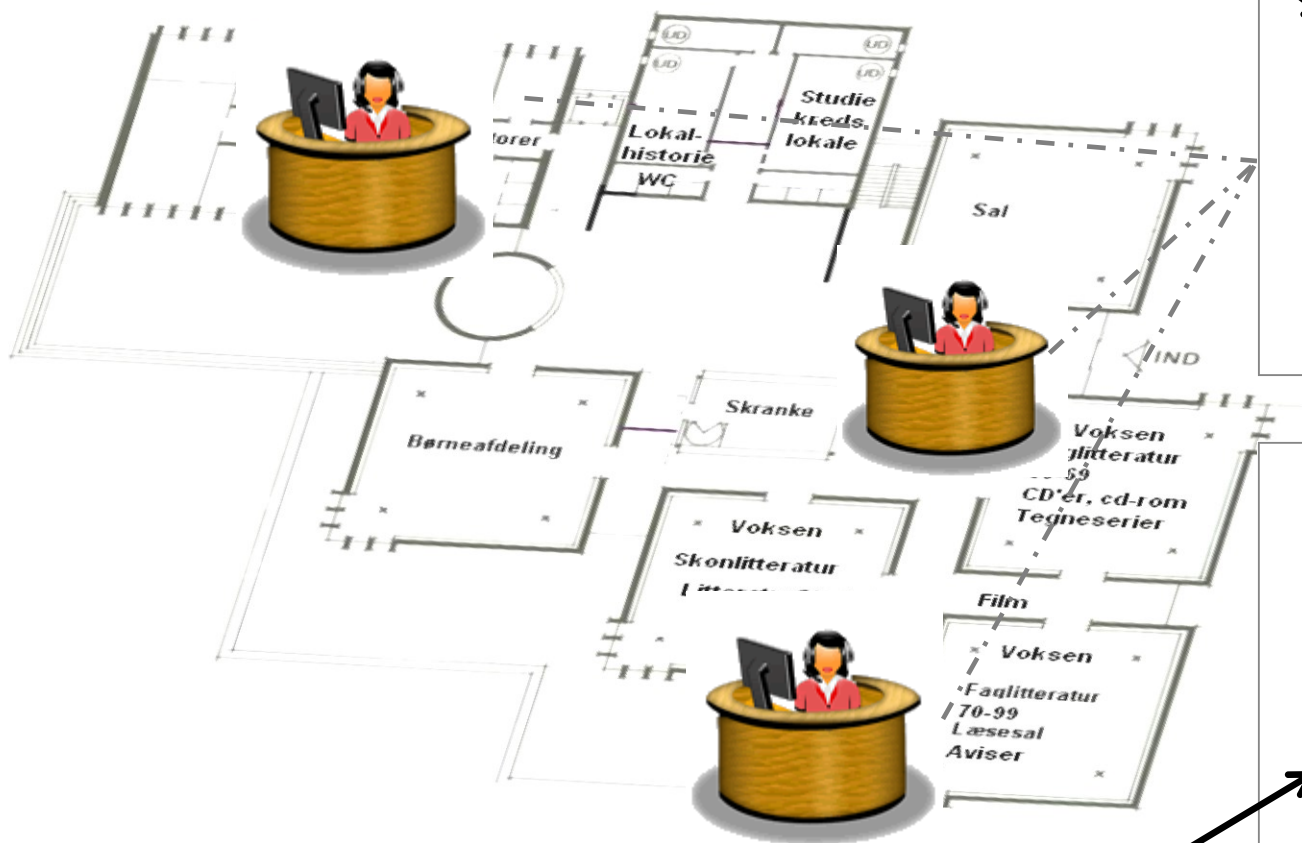
1000 kr.	2015	2016	2017	2018
Investeringer				
Målrettet biblioteksbetjening	9.116	9.460	3.200	0
Digitalt bibliotek	5.100	3.900	900	0
Integreret borgerservice	4.625	4.775	7.00	0
Investeringer samlet	18.341	18.135	4.800	0
Investeringer akkumuleret	41.276			
Effektiviseringer				
Målrettet biblioteksbetjening	0	3.055	4.155	5.805
Digitalt bibliotek	0	675	2.700	5.063
Integreret borgerservice	0	0	2.216	3.693
Effektiviseringer samlet	0	3.730	9.013	14.561
Varige effektiviseringer fra 2018	14.561			
De varige effektiviseringer består fuldt implementeret af:				
Huslejebesparelser: 1,823 mio. kr.				
Besparelser på mindre bogopsætning og øget kassation: 15 studenter Å/V				
Årsværksbesparelse på målrettet biblioteksbetjening: 12 Å/V				
Årsværksbesparelse som følge af serviceomlægning af borgerservice: 6 Å/V				

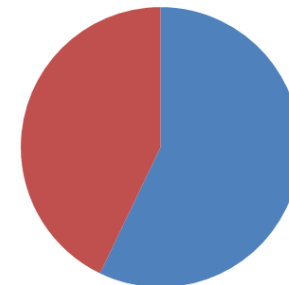
Centrale temaer

Størrelse?
340 årsværk á 7,4 timer?

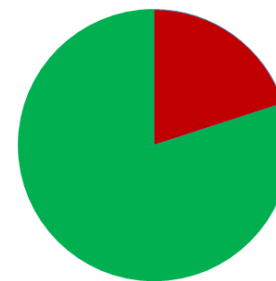

Fordeling af arbejdstid

■ Vagt i fysisk bibliotek ■ Andet

Omfang og fordeling af åbningstid

■ Selvbetjent åbningstid ■ Betjent åbningstid

Størrelse i 2018?
Fordeling i 2018?

Tankeeksperiment

Ny timepulje ved selvbetjening
2.500 daglige arbejdstimer ($340 \times 7,4$)
fordeles på ny mellem relevante
betjeningsformer

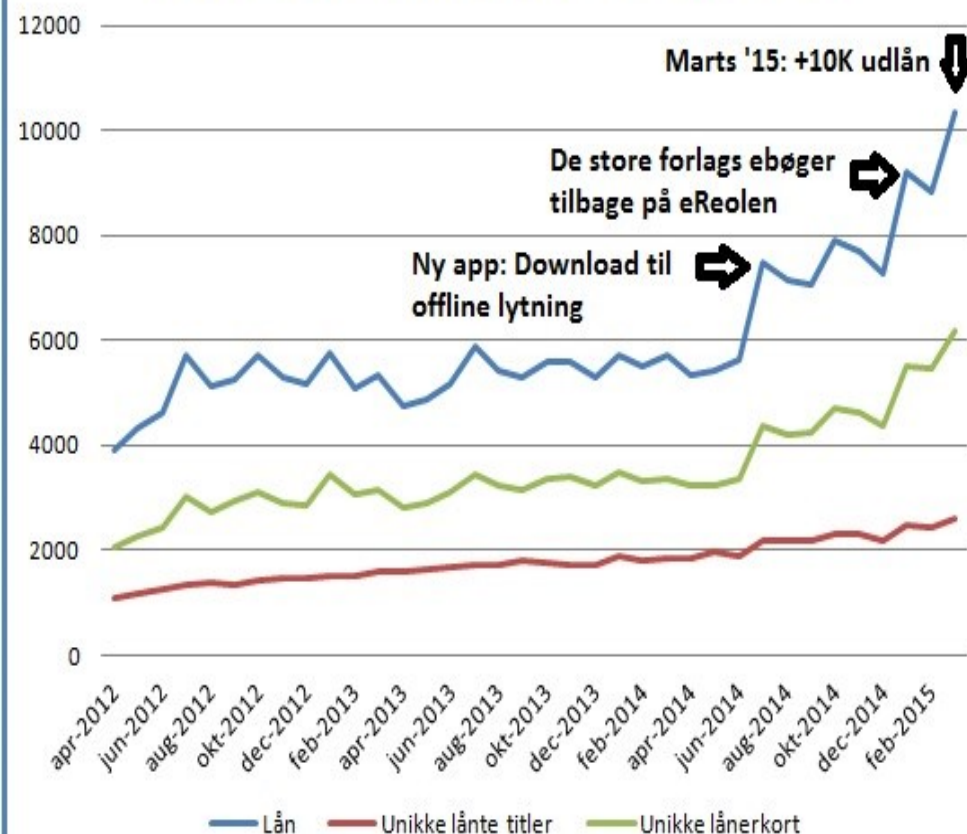
Hvor står vi så nu?

- Lige gået i gang, men det går stærkt
- Kontaktcenter åbner i juni
- Bestandsreduktion og nye rum er i gang
- Skole-/biblioteksvisionspapir er i sin første udgave og skal op i højere KFF/BUF-regi
- Digitalisering med CB'erne på vej (maj-møde)
- eReolen er en (alt for) vild succes i samarbejde mellem Foreningen eReolen og DDB

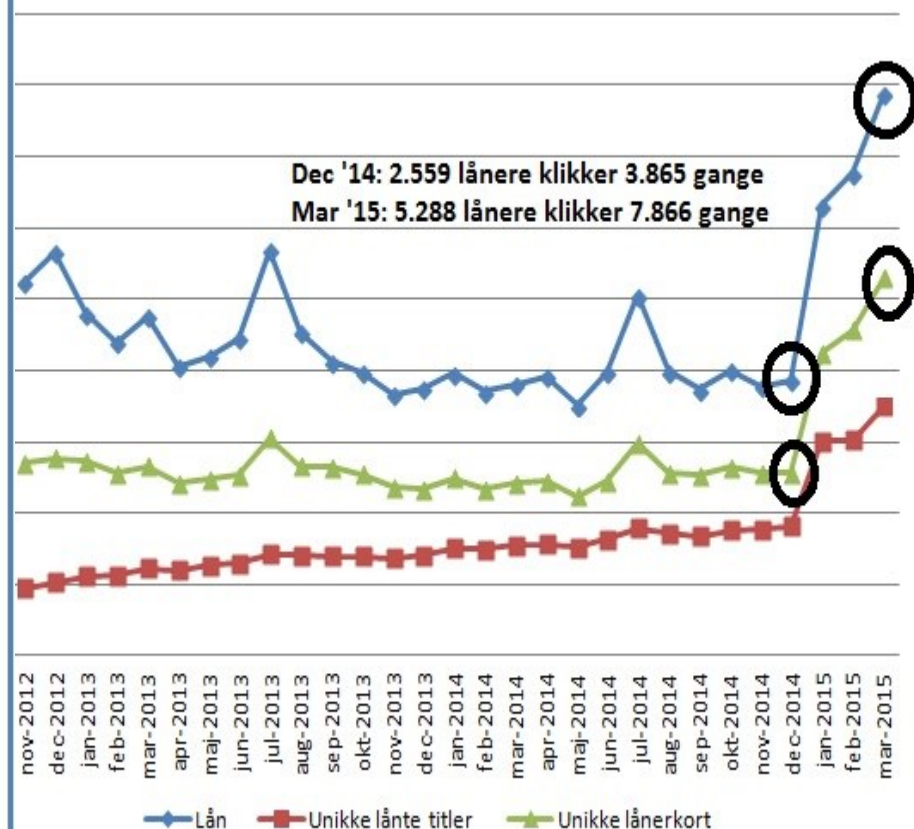

Tre års udvikling i ebøger og netlydbøger i Kbh.

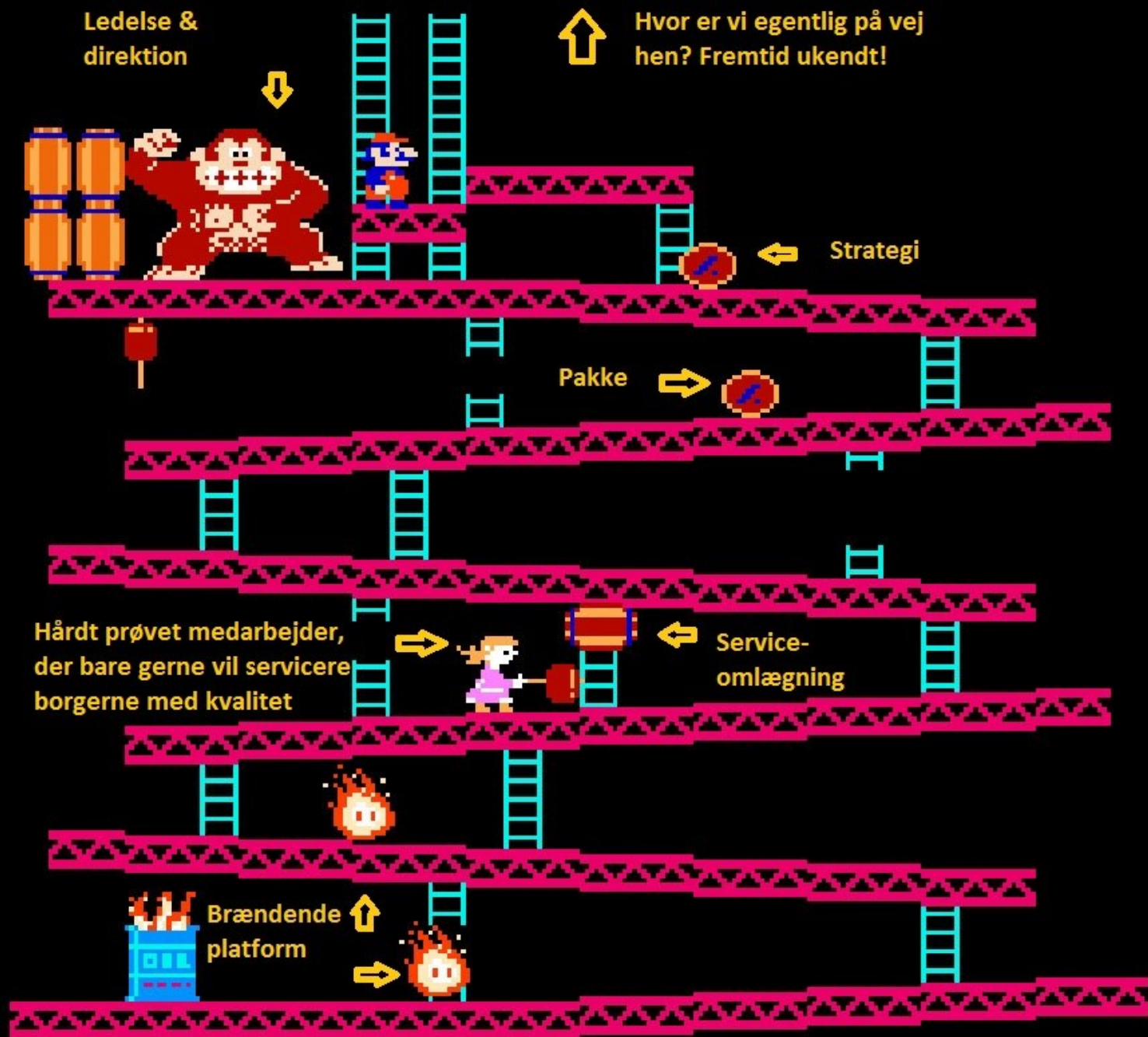
Netlydbøger i KKB, apr/2012 - mar/2015

Ebøger i KKB, apr/2012 - mar/2015

Hvordan opleves arbejdet så af medarbejderne?

Erfaringer og nye spørgsmål

- Brugere skal acceptere det nye bibliotek og elske det! (Hvorfor skal man foretrække biblioteket frem for flere hofteoperationer?)
- Konkrete valg på formidlingen af ebøger: Vi skal have personalisering, men hvordan?
- Vi skal bruge data mining, men er det fair af "Det tredje sted" at opføre sig sådan?
- Hvor går grænsen for kommerciel opførsel af en ikke-kommerciel institution?